

KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND

aan De (plaatsvervangende) leden van de Bondsraad
van Algemeen Bestuur
betreft Evaluatie Meerjarenbeleidsplan 2011-2014
status Ter informatie
cc
dd 20 mei 2014
nr 14/AZaz/0324/MvdW

1 Inleiding

Eind 2010 hebben wij als KNSB en aangesloten bonden gezamenlijk het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 'Samen werken aan de Meesterlijk Sport' vastgesteld. Nu, aan het begin van 2014, is het tijd om terug te kijken op de afgelopen beleidsperiode. Wij beginnen met een beschouwing over doelstellingen en samenwerking in verleden en toekomst. Daarna volgt in detail een evaluatie aan de hand van de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan. Daarbij merken wij vooraf al op dat het aantal doelstellingen in het meerjarenbeleidsplan zeer hoog was en ze soms gedetailleerd van aard waren. Het is verstandig om in het nieuwe beleidsplan het aantal doelstellingen terug te brengen en er iets meer nuance in aan te brengen, zonder de focus te verliezen.

In het beleidsplan 2011-2014 lag de focus op ledenwerving en ledenbehoud. Ter ondersteuning daarvan zijn veel doelstellingen geformuleerd, vooral op het gebied van breedteschaak en kadervorming. Sommige van deze doelstellingen zijn gehaald; andere niet. Daarnaast zijn een aantal activiteiten ontplooid die in 2010 nog niet gepland waren, maar wel hebben bijgedragen aan ledenwerving en ledenbehoud.

Als gevolg van onze gezamenlijke inspanningen is het ledenaantal van de KNSB de afgelopen beleidsperiode ongeveer constant gebleven. Er is nog steeds een daling in het aantal verenigingsleden, maar vooral het aantal internetschaakleden is toegenomen. Als we dit in het perspectief plaatsen van de hele sportbranche dan kunnen we concluderen dat de KNSB het goed doet. De meerderheid van de bij NOC*NSF aangesloten bonden is de afgelopen jaren gedaald in aantal leden. Er is een maatschappelijke trend dat verenigingen leden verliezen of zelfs verdwijnen.

De KNSB heeft veel inspanningen verricht op het gebied van ledenwerving- en ledenbehoud. Dat betrof verenigingsondersteuning, internetschaak en schoolschaak. Ook een deel van de aangesloten bonden en de verenigingen hield zich nadrukkelijk met ledenwerving en ledenbehoud bezig. Soms waren er activiteiten die in goede samenwerking tot stand kwamen; soms kwam de samenwerking niet van de grond, of bleek er toch geen draagvlak voor een beleidsvoornemen. Dit is een belangrijk punt voor het volgende beleidsplan. Het moet een plan met draagvlak zijn, waaraan KNSB, aangesloten bonden en verenigingen zich committeren en een bijdrage leveren.

Daarnaast was er voor topschaak de top-10 doelstelling. Ondanks de subsidieperikelen werd deze doelstelling gehaald in de categorie Algemeen. Op de FIDE-ranglijst staat Nederland negende en dat wordt op korte termijn eerder een achtste dan een tiende plaats. Ook op het gebied van talentontwikkeling zijn goede resultaten gehaald, al zijn daar wel zorgen voor de toekomst gezien het verdwijnen van de subsidie. Een ander zorgpunt is het meisjes- en vrouwenschaak. Een top-10-plaats is daar niet in zicht en ook op de lange termijn zal daar bij ongewijzigd beleid geen verbetering in komen. Hier is overigens een parallel te trekken met breedteschaak, waar nog steeds opvalt hoe weinig vrouwen lid zijn van de KNSB. Van ons ledenbestand is nog geen 7% vrouwelijk.

Het is evident dat ledenwerving en ledenbehoud het beleidsspeerpunt blijft. En dat het verstandig is veel inspanningen hierop te blijven richten. Daarbij is het belangrijk om iets verder te kijken dan vier jaar, maar ook de eind 2012 gestarte discussie over de Toekomst van de KNSB hierbij te betrekken.

2 Focus op groei

Een belangrijke doelstelling uit het Meerjarenbeleidsplan betrof het ledenaantal. De doelstelling was om na een jarenlange daling het ledenaantal te doen groeien, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen verenigingsleden, SpeelZ-leden, internetleden en overige individuele leden.

Hoofddoelstelling:

In 2014 heeft de KNSB 8 procent meer unieke leden dan in 2010.

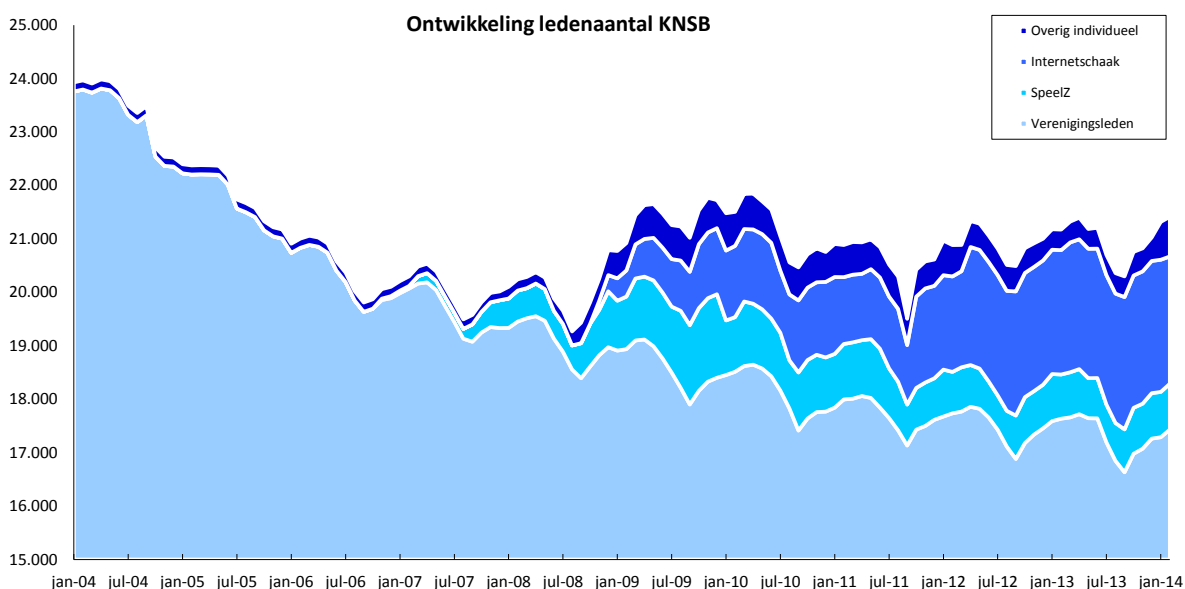
In de tweede helft van 2012 is gebleken dat dit geen realistische doelstelling was en de ambitie geherformuleerd: het aantal unieke leden daalt in de rest van de beleidsperiode niet meer ten opzichte van juni 2012. Uit het volgende overzicht blijkt dat die aangepaste doelstelling gehaald zal worden:

Categorie leden	juni 2010	juni 2012	maart 2014	MJB	aangepast
				juni 2014	juni 2014
Verenigingsleden	18.600	17.700	17.450	18.600	17.000
SpeelZ / Schoolschaak	1.100	700	850	2.000	1.000
Internetleden nieuw	100	100	600	800	600
Overig individueel	600	500	700	600	400
Unieke leden	20.400	19.000	19.600	22.000	19.000
Internetleden dubbel	1.100	2.100	1.800	2.400	2.600
Totaal lidmaatschappen	21.500	21.100	21.400	24.400	21.600

Naast deze leden zijn er per 1 maart 2014 ook nog ca. 1600 dubbelleden bij verenigingen.

Het aantal verenigingsleden daalt langzamer dan eind 2012 was voorzien. Verder is het aantal individuele leden duidelijk gegroeid door aanmelding van ratingleden.

De daling van het ledental bij verenigingen was in de afgelopen beleidsperiode wel veel lager dan in de beleidsperiode daarvoor. De daling was 150-200 leden per jaar en dat was van 2007-2010 ca. 500 per jaar en daarvoor nog hoger. Toch is nog steeds sprake van een daling.

Verenigingen

Doelstelling:

Het aantal verenigingsleden blijft in de periode 2010-2014 minimaal gelijk

Hoewel de daling van het aantal leden bij verenigingen niet meer zo snel gaat als in de vorige beleidsperiode, hebben verenigingen het nog steeds moeilijk. Veel verenigingen zien de belangstelling

voor hun activiteiten afnemen en tegelijkertijd ook hun ledental. Een belangrijke graadmeter daarbij is de deelname aan de externe competitie en die deelname loopt langzaam terug, wat vervelende consequenties heeft voor de regionale competities. Sommige verenigingen zijn actief en succesvol, veel verenigingen blijven passief en zien het ledental dalen. Nieuwe initiatieven zijn nodig, maar weinig schaakverenigingen zijn in staat gebleken om bij nieuwe initiatieven vanuit de KNSB of gemeentes aan te haken.

Ook hebben veel verenigingen te kampen gehad met verhoogde huren voor hun accommodaties, wat in combinatie met een dalend ledental de begroting onder druk zet. Deze problematiek vraagt alle aandacht van de vereniging en dat heeft weer gevolgen voor andere activiteiten.

Doelstelling:

De KNSB en de regionale bonden helpen verenigingen hun ledenbestand up-to-date te houden. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is de Online Ledenadministratie die verderop wordt besproken. Verder is vanaf 2012 veel aandacht besteed aan het aanmelden van leden. Dat heeft geleid tot meer communicatie over de producten en diensten die de verenigingen, de aangesloten bonden en de KNSB leveren. Het heeft ook geleid tot aanscherping van de regels en een sanctiereglement. Dit heeft in de praktijk nog niet tot grote veranderingen geleid. Verschillende verenigingen geven hun (jeugd)leden nog niet op en diverse toernooiorganisaties geven aan niet te willen meewerken aan het registreren of controleren van leden.

Er is wel een aanzet gegeven om deze trend te gaan doorbreken. Directe contact met deze verenigingen is nodig, maar tegelijkertijd ook arbeidsintensief. Tevens maakt duidelijk dat de combinatie met controles op lidmaatschappen bij de evenementen, ook lokaal en regionaal, nodig is. In de komende beleidsperiode zal het aanmelden van leden aandacht blijven vragen. Ook bij andere sportbonden zien we soortgelijk beleid ontstaan.

Doelstelling:

In 2014 verwerkt de KNSB-organisatie voor 25 procent van de verenigingen de resultaten aan de interne competitie.

Op dit terrein is weinig vooruitgang geboekt. In het seizoen 2012-2013 gaf ruim 11% van de verenigingen de resultaten door voor ratingverwerking, wat niet veel meer is dan aan het begin van de beleidsperiode.

Doelstelling:

Uiterlijk in 2014 beschikt de KNSB over een online ledenadministratie.

De Online Ledenadministratie (OLA) is eind 2013 voor de eerste verenigingen beschikbaar gekomen en in februari 2014 voor de verenigingen die als laatste aan de beurt waren. De online ledenadministratie is een belangrijke tool van de KNSB om directer contact met de eigen verenigingen te verkrijgen. Vele tientallen verenigingen hebben al meerdere contactmomenten gehad en zijn ook in grote meerderheid heel enthousiast over de mogelijkheden die OLA biedt. In de toekomst wil de KNSB met OLA de dienstverlening richting de verenigingen verder vergroten.

Doelstelling:

De KNSB-organisatie ondersteunt het verenigingskader actief.

Halverwege de beleidsperiode zijn de servicepunten vervangen door het Ledenwerfteam. Enerzijds heeft dat tot een FTE-reductie geleid, anderzijds heeft dat tot een taakverschuiving en centralere aansturing en minder versnipperde activiteiten geleid. Nu kan het Ledenwerfteam zich richten op drie hoofdterreinen:

- Verenigingsondersteuning
- Internetschaak
- Schoolschaak

De verenigingsondersteuning stond geheel in het teken van ledenwerfacties. Hoe kan een vereniging potentiële nieuwe leden bereiken, hoe houden ze de bestaande leden vast en hoe kan een vereniging aanhaken bij initiatieven van de KNSB en gemeentes. Het Ledenwerfteam heeft op deze vlakken vele goede resultaten kunnen boeken. In de jaarverslagen over 2012 en 2013 staat dat gedetailleerd beschreven. Het blijft overigens lastig meetbaar in welke mate een vereniging op de langere termijn vruchten ervan kan plukken.

De KNSB heeft tevens een directe subsidieregeling gecreëerd om verenigingen ook financieel te ondersteunen. Daar hebben de nodige verenigingen dankbaar gebruik van gemaakt. Veel verenigingen doen nog geen beroep op de regeling.

De KNSB heeft ook tweemaal een landelijke themadag jeugdschaak georganiseerd, workshops voor Internetschaak voor verenigingen en een workshop voor het opzetten van een schoolschaakplan.

Doelstelling:

Vrijwilligers in de schaakwereld weten zich gewaardeerd.

Er is nog geen onderzoek gedaan om waardering van vrijwilligers te meten. De KNSB heeft wel enkele prijzen in het leven geroepen om het kader van verenigingen in het zonnetje te zetten. Zo zijn er (verenigings)prijzen voor Ledenwerving, Internetschaak en Schoolschaken en hebben we de prijs voor de Vrijwilliger van het jaar.

Internetschaak

Doelstelling:

In 2014 heeft de KNSB minimaal 3200 Internetleden waarvan minimaal 800 niet lid zijn van een schaakvereniging.

De ambitieuze doelstelling is weliswaar niet gehaald, maar sinds de introductie van KNSB internetschaak is het aantal internetleden fors gegroeid en die groei heeft zich ook in de beleidsperiode voortgezet. Wij zien dat het aantal internetleden het laatste jaar vooral gegroeid is dankzij jeugdleden die als onderdeel van het tweede jaar van hun lidmaatschap gebruik kunnen maken van KNSB internetschaak. Daarbij zien we wel een substantieel aantal verlengingen na dat 'gratis' jaar. De overige verenigingsleden die lid worden van KNSB internetschaak groeit langzaam, maar gestaag. Het aantal internetleden dat niet lid is van een schaakvereniging bedraagt inmiddels ca. 600. Het laatste jaar is de groei afgenomen.

We slagen er nog onvoldoende in buiten de kring van de KNSB grote groepen aan te spreken. In de komende beleidsperiode moet hier aandacht voor zijn. De KNSB ziet internetschaak namelijk als strategisch belangrijk voor de toekomst om niet alleen verenigingsschakers, maar ook huisschakers aan zich te binden.

Doelstelling:

In 2014 is 25 procent van de verenigingen actief bezig met Internetschaak.

Hoewel wij dit niet expliciet gemeten hebben is duidelijk dat maar enkele verenigingen zich actief met internetschaak bezighouden. De bezetting van de internetschaakcompetitie voor clubteams is gering en datzelfde geldt voor het aantal workshops over internetschaak die de KNSB bij verenigingen heeft gegeven.

Activiteiten

De KNSB organiseert inmiddels veel evenementen op internet. Sommige daarvan, zoals de Jeugd-Grand-Prix zijn succesvol; andere, zoals de Internetclubcompetitie, wat minder. De komende periode moet het succesvolle worden behouden en het minder succesvolle worden aangepast of gestopt.

Schaakapp

Naast KNSB internetschaak via Playchess heeft de KNSB sinds 2012 ook een eigen schaakapp waarmee 'langzame' partijen kunnen worden gespeeld. De app is een paar duizend keer gedownload. Het is belangrijk dat de KNSB nadenkt over de positionering van de app naast Playchess.

Schoolschaak

Doelstelling:

In 2014 heeft schoolschaak via SpeelZ een structurele omvang van 2000 leden.

Al vroeg in de beleidsperiode bleek dat de doelstelling niet gehaald kon worden met uitsluitend SpeelZ-activiteiten. De notitie 'Visie op jeugdschaak' is vervolgens gemaakt, waarin de samenhang tussen schoolschaak en clubschaak is beschreven. Daaruit is een Scholierenlidmaatschap voortgekomen en is een nieuw Schoolschaaktoernooi voor de jongere jeugd 6-9 jaar ontwikkeld. Dit initiatief kent een veelbelovende start.

Bij de SpeelZ-projecten is de focus verschoven naar de opzet van grotere schoolschaakprojecten in bepaalde gemeenten. In 2014 zijn er grotere SpeelZ projecten in Eindhoven, Den Bosch en Amsterdam-West. Daarnaast zijn op diverse locaties kleinere SpeelZ-projecten geïnitieerd. Een belangrijk aandachtspunt is het kader. Het lesgeven op scholen andere vaardigheden vraagt dan kleinere groepjes op een club.

3 Schaken op topniveau

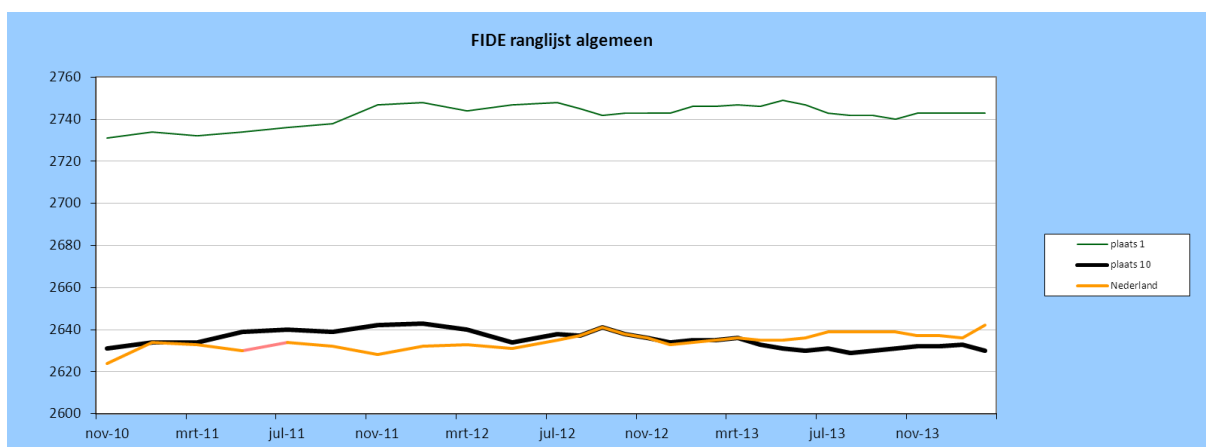
Topschaak

Hoofddoelstelling:

In 2014 staat Nederland in de top-10 van het FIDE Landenklassement.

Deze doelstelling is eind 2010 geformuleerd. Het uitgangspunt was indertijd een 14^e plaats (per 1 juli 2010). In het Meerjarenbeleidsplan werd gesteld dat dit een ambitieuze maar reële doelstelling was gezien het groeipotentieel van de Nederlandse talenten. Die voorspelling is uitgekomen.

Het FIDE Landenklassement wordt maandelijks opgesteld op basis van de ratings van de eerste 10 schakers van ieder land. Vanaf de start van het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 is Nederland aan een gestage opmars op de ranglijst begonnen.

We kunnen vaststellen dat Nederland structureel tot de top-10 van de wereld behoort en dat de top-8 binnen bereik is gekomen.

Ranglijst landen mannen 1 februari 2014

1. Rusland	2743	9. Nederland	2642
2. Oekraïne	2701	10. Israël	2630
3. China	2674	11. Polen	2629
4. Frankrijk	2664	12. Engeland	2624
5. Hongarije	2656	13. Azerbeidzjan	2624
6. Armenië	2650	14. Duitsland	2620
7. Verenigde Staten	2649	15. Bulgarije	2604
8. India	2645		

(totaal 163 landen)

De beleidskeuzes van de KNSB hebben er zeker toe bijgedragen dat Nederland weer in de top-10 staat. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat de invloed van de KNSB ook duidelijke beperkingen heeft, en dat een hoge positie op de wereldranglijst sterk afhankelijk is van de keuze van Nederlandse topschakers voor een professionele schaakcarrière en het algemene schaakklimaat (in Nederland en elders in de wereld).

Het Meerjarenbeleidsplan noemt specifiek dat de KNSB zich maximaal zal inspannen voor de optimale begeleiding van een talent dat het in zich heeft om de top-10 van de wereld te halen. Met behulp van de subsidie van NOC*NSF is dit in het geval van Anish Giri duidelijk gerealiseerd.

Terugkijkend, en ook al voorzichtig vooruitblikkend, kunnen we het volgende vaststellen:

Kansen die zijn waargenomen:

- De KNSB heeft dankzij diverse topschaaksubsidies een ambitieus trainingsprogramma kunnen opstellen voor Anish Giri en andere talenten (focus op jonge topschakers). Dit is gebeurd door middel van een aanstelling van een bondscoach, en het inschakelen van diverse andere trainers.
- Voor het eerst sinds 1989 heeft Nederland zich weer geplaatst voor een WK Landenteams (Istanbul 2013) en is daar op de 6^e plaats geëindigd.

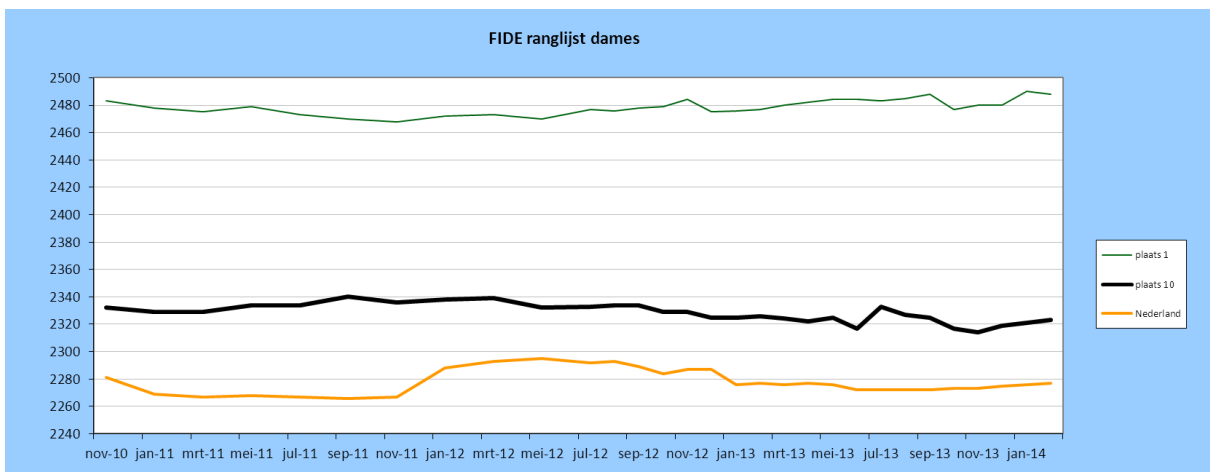
- Topschakers zijn door de KNSB gesteund in deelname aan internationale kampioenschappen door middel van de NOC*NSF subsidie 'deelname internationale evenementen'.
- De KNSB is ingesprongen op incidentele kansen op subsidiegebied (training Kasparov-Giri, kortstondige verlenging contract bondscoach).
- De ervaren topschakers zijn goed in staat gebleken om hun hoge niveau vast te houden.
- Nederland kent een uitgebreid toernooicircuit met capabele toernooiorganisaties die daarmee kansen bieden aan Nederlandse topschakers.

Bedreigingen/zwakke punten (deels voor de toekomst):

- In de Sportagenda 2013-2016 heeft NOC*NSF voor ons nadelige beleidskeuzes gemaakt die geleid hebben tot een structureel lagere subsidie voor topschaak.
- De LOTTO inkomsten nemen af, en dat betekent voor de toekomst mogelijk nog eens een extra daling in de subsidie voor topschaak.
- De subsidie 'deelname internationale evenementen' is verdwenen en daarmee voor de KNSB de financiële mogelijkheden om deelname van topschakers op individuele internationale kampioenschappen te ondersteunen.
- De KNSB is er niet in geslaagd om structureel meer sponsoring te verwerven voor topschaak.
- De KNSB is minder dan vroeger in staat om topschakers via NK's en vertegenwoordigende toernooien van een zekere inkomensbasis te voorzien.
- Het algemene sponsorklimaat is door de financiële crisis moeilijk, en toernooiorganisaties moeten soms noodgedwongen snijden in hun condities voor topschakers.
- Met relatief oudere spelers op de ranglijst is op de langere termijn een langzame daling op de ranglijst te verwachten. Ook omdat het onduidelijk is of in de huidige onzekere tijd het beroep 'topschaker' voldoende aantrekkelijk is voor jonge talenten die hen in de toekomst moeten vervangen.

Vrouwen

In het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 was geen speciale aandacht voor vrouwenschaak. Per 1 maart 2010 stond Nederland bij de vrouwen in het FIDE Landenklassement 14^e. Voorspeld werd dat Nederland zonder extra inspanningen langzaam zou zakken. In februari 2014 staat Nederland 16^e op de wereldranglijst.

Vanuit de Sportagenda 2013-2016 krijgt de KNSB niet langer subsidie voor het vrouwen topschaak.

Talentontwikkeling

De afgelopen jaren is het beleid op het gebied van talentontwikkeling uitgevoerd in de lijn van het Meerjarenbeleidsplan. Een belangrijke rol binnen talentontwikkeling is weggelegd voor de Stergroeptrainingen. Begin 2014 waren er bijna 200 deelnemers in 30 groepen. Aan de grootste talenten (met de hoogste talentstatus) wordt een trainingsprogramma op maat aangeboden.

Een ander belangrijk onderdeel van de talentontwikkeling vormen de uitzendingen. De uitzendingen naar EK Jeugd en WK Jeugd zijn de afgelopen jaren aangevuld met diverse toernooien in binnen- en buitenland. Een paar hoogtepunten die vermeld mogen worden: de EK-titel tot 14 jaar van Jorden van

Foreest in 2013, de zilveren plak (gedeeld 1-2) op het EK tot 12 jaar voor Anna-Maja Kazarian in 2012 en nogmaals zilver in hetzelfde jaar voor Lisa Schut op het WK tot 18 jaar.

Talentontwikkeling heeft de laatste jaren te kampen met teruglopende subsidiestromen. De door het Ministerie van VWS gesubsidieerde Talentcoach is verdwenen evenals de subsidie van NOC*NSF. Hierdoor is de financiering van talentontwikkeling onder druk komen te staan. Het heeft ook gevolgen gehad voor de realisatie van een aantal beleidsdoelstellingen.

De kernactiviteiten binnen talentontwikkeling zijn in de afgelopen periode goed verlopen. In het MJB 2011-2014 worden daarnaast een aantal concrete doelstellingen genoemd:

Doelstelling:

In 2014 zijn er minimaal acht spelers met een internationale talentstatus of hoger.

Deze ambitieuze doelstelling is precies gerealiseerd. In 2014 zijn er acht spelers tussen de 13 en de 20 jaar met de allerhoogste talentstatus. Dit betekent dat ook wat betreft de jeugd aansluiting is gevonden bij de mondiale top. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er vier Nederlanders in de mondiale junioren top-50 staan: Anish Giri, Robin van Kampen, Benjamin Bok en Lisa Schut.

Doelstelling:

In 2014 zijn 75 onderwerpen volledig uitgewerkt voor de Stertrainingen.

De Stertrainingen bestaan uit 5 verschillende niveau's. Het streven was om in deze beleidsperiode per niveau een groot aantal onderwerpen volledig uit te laten werken en beschikbaar te stellen aan de trainers. Hiermee is een begin gemaakt maar het aantal van 75 onderwerpen is niet gehaald.

Doelstelling:

In 2014 is er een helder overzicht van de trainingshistorie van de deelnemers aan de Stergroepen.

Ook op dit punt is slechts een begin gemaakt.

Doelstelling:

De KNSB gaat op jongere leeftijd selecteren.

Middels de Beloftestatus zijn talentvolle spelers tussen 8 en 12 jaar in kaart gebracht. De beloftes komen met name in beeld op de Pupillendag, op het NK-E en op de jeugdratinglijst. Binnen de Stergroepen en ook in kleinere talentengroepjes is aan deze talenten een passend trainingsprogramma geboden.

4 Goed schaken begint bij goed kader

Kadervorming heeft in de periode 2011-2014 in het teken gestaan van goed opleiden van nieuw kader en het behouden van bestaand kader. In 2012 is een plan van aanpak geschreven omdat er geen duidelijke groei zat in het aantal kadercursussen ten opzichte van de jaren daarvoor. Dat plan van aanpak heeft geleid tot een toename in het aantal cursisten.

Schaakdidactische opleidingen

Doelstelling:

In 2014 geeft op elke schaakvereniging met een jeugdafdeling een gediplomeerde trainer schaakles.

We kunnen vaststellen dat alle grote schaakverenigingen met jeugdleden een gediplomeerde schaaktrainer als lid hebben. Dat wil echter nog niet zeggen dat deze daadwerkelijk de kinderen schaakles geeft. Aan de hand van een eerdere enquête in 2008 is gebleken dat een schaaktrainer gemiddeld zo'n 5 jaar actief blijft. Om te kijken wat de actuele stand van zaken is zal in de periode 2015-2018 een enquête gehouden worden.

Om aan de doelstelling bij te dragen is het van belang dat veel schaaktrainers worden opgeleid, te beginnen met Schaaktrainer 1. In de afgelopen beleidsperiode heeft veel nadruk gelegen op het verhogen van het aantal cursisten.

Doelstelling:

In 2014 heeft de KNSB de omslag van opleidingen oude stijl naar nieuwe stijl voltooid.

Er is een overgang gemaakt naar een systeem met diploma's Schaaktrainer op niveau 1 t/m 4. Het lesmateriaal van de Schaaktrainer 1 cursus is geüpdatet. Onder andere zijn nieuwe ontwikkelingen

aan het cursusmateriaal toegevoegd. Het lesmateriaal voor de cursus Schaaktrainer 2 wordt momenteel aangepast, waarna ook Schaaktrainer 3 zal volgen. In de afgelopen beleidsperiode is er lange tijd voor gekozen om volledig aan de subsidie-eisen van NOC*NSF voor Schaaktrainer 2 te voldoen. Deze eisen bleken niet altijd zinvol. Discussie met NOC*NSF hierover loopt nog.

Doelstelling:

Er zijn in 2014 in elk servicepuntgebied twee docenten Schaaktrainer 1 en 2 om de schaakdidactische cursussen nieuwe stijl te verzorgen.

Er zijn op verschillende momenten diverse oproepen gedaan voor nieuwe kaderdocenten. Dat heeft niet geleid tot directe groei, maar uiteindelijk hebben zich toch geschikte kandidaten gemeld, zodat het korps didactische kaderdocenten is gegroeid tot 10. De geografische spreiding is nog niet voldoende; in het gebied Groningen en Friesland is nog geen kaderdocent woonachtig,

Bijscholing

In 2011 is na een lange tijd weer de themadag voor de jeugdleider gehouden wat een succes was. Dit evenement wordt nu één keer in de twee jaar gehouden. Een verkorte versie is aangeboden, hiervoor was weinig animo bij de regionale bond. Vanuit het Ledenwerfteam is de workshop internettraining voor Schaaktrainers gehouden; deze werd enthousiast ontvangen.

Arbiteropleidingen:

Doelstelling:

De KNSB wil 50 arbiters per jaar opleiden.

Het aantal opgeleide arbiters is wel groter dan in vorige beleidsperiodes, maar gemiddeld leiden we nu jaarlijks ongeveer 30 arbiters op (zie de tabel op pag. 10).

Het verloop bij arbiters is minder groot dan bij de schaaktrainers. Bijna elke vereniging heeft een gediplomeerd Scheidsrechter onder zijn leden. Vanwege de vergrijzing van het arbiterskorps blijft het wel van belang om te streven naar het opleiden van 50 arbiters per jaar.

Doelstelling:

De KNSB zet zich actief in voor de continuïteit en kwaliteit van zijn korps van arbiters.

De opleiding Indelingsdeskundige is aangepast, het gebruik van indelingsprogramma's is in het lesmateriaal opgenomen. Dit kwam de cursus Indelingsdeskundige A ten goede. De cursus Indelingsdeskundige B werd hierdoor zwaarder. Dit resulteerde in meer dan 50% niet geslaagden. De opzet van deze cursussen zal onderzocht worden.

In 2014 wordt aandacht besteedt aan de nieuwe FIDE-regels. Ook gaat gekeken worden welke eisen de KNSB stelt aan arbiter bij wedstrijden die de KNSB zelf organiseert. Daarbij dient te worden opgemerkt dat het voorstel, om ook in de derde klasse KNSB Competitie gediplomeerde arbiters te eisen, het in de Bondsraad niet haalde.

Doelstelling:

Er zijn in 2014 in elk servicepuntgebied twee docenten om de arbitersopleidingen te verzorgen.

In 2012 is deze doelstelling aangepast in: In 2014 zijn verspreid over het land minimaal 5 docenten om de arbiteropleidingen te verzorgen. In totaal zijn er nu 10 docenten die de arbitercursussen kunnen geven. Ook hier geldt dat gezien de geografische spreiding het wenselijk is een nieuwe docent voor het gebied Groningen/Friesland aan te trekken.

Doelstelling:

De KNSB gaat workshops houden voor arbitrage van Internetschaak.

In de periode 2011-2014 zijn verscheidene workshops gehouden voor arbiters, hieronder ook arbitrage van internetschaak (Playchess). Tot nu toe zijn er slechts 2 arbiters voor de zaterdagtoernooien en 4 arbiters voor de jeugd-evenementen/Grand Prix. De animo voor de workshop was gering. In totaal hebben ongeveer 50 personen de workshop Playchess gevolgd, maar dat leverde nog niet meer arbiters voor de internettoernooien op. In de komende beleidsperiode vraagt dit aandacht vanwege het toenemende belang van internetschaak.

Communicatie en werving

In het plan van aanpak 2012-2014 is specifiek aandacht geschonken aan het communiceren richting en werven onder de leden. De extra aandacht is geschonken omdat het aantal deelnemers aan de cursussen achterbleef bij de ambitie en de cursussen alleen vraag gestuurd werden aangeboden. Met

ingang van 2012 worden de opleidingen zowel aanbod- als vraag gestuurd georganiseerd. Een van de manieren van communiceren is de landelijke cursuskalender. Deze cursuskalender wordt gepubliceerd in Schaakmagazine, in de halfjaarlijkse Nieuwsbrieven aan de schaakverenigingen en op de website van de KNSB. Tevens wordt de cursuskalender geflyerd tijdens grote toernooien.

Evaluatie van de cursussen

Alle deelnemers aan cursussen krijgen na afloop van de cursus een evaluatieformulier toegestuurd. Gebleken is dat 60% het formulier invult en retourneert. De cursisten waren gemiddeld genomen tevreden over de geboden opleidingen. De waardering lag gemiddeld op 7 of meer.

Aantal cursisten

Tussen 1 januari 2010 en 1 januari 2014 zijn 281 schaaktrainers en 160 arbiters (scheidsrechters + indelingsdeskundigen) opgeleid. Op dit moment zijn er 2032 geregistreerde schaaktrainers en 960 arbiters. Geënquêteerd zal moeten worden wie daarvan nog werkelijk actief is. De niet-actieve gediplomeerden kunnen dan benaderd worden voor mogelijke bijscholing.

Eind 2012 is een overzicht gemaakt naar het aantal geregistreerde gediplomeerden per regionale bond. Bij de bonden waar weinig gediplomeerden waren, zijn cursussen georganiseerd. Alleen bij de FSB is het nog niet gelukt om meer cursussen van de grond te krijgen. De meeste actieve regionale bond is de SGA.

Het aantal gegeven cursussen is duidelijk hoger geworden ten opzichte van de vorige beleidsperiode; het aantal cursisten per cursus is duidelijk minder geworden. Dit laatste komt onder andere doordat het minimum aantal deelnemers voor het doorgaan van een cursus werd verlaagd van 12 naar 8. Het verlagen van het minimum aantal deelnemers heeft wel bijgedragen aan het groeiend aantal opgeleide schaaktrainers wat van het grootste belang is voor de georganiseerde schaaksport.

Cursus	2010	2011	2012	2013
Schaaktrainer Stap 1				
Cursussen	5	5	5	7
Geslaagden	60	49	44	59
Schaaktrainer 2				
Cursussen	1	2	5	4
Geslaagden	6	8	15	37
Schaaktrainer 3				
Cursussen	0	1	0	1
Geslaagden	0	12	0	0
Bijscholingsbijeenkomst (>ST3)				
Cursussen		1	0	
Geslaagd		10	0	
Themadag		100		96
Scheidsrechter A				
Cursussen	3	4	4	2
geslaagden	37	22	29	23
Scheidsrechter B				
stagiaires	1	1	2	6
Scheidsrechter C				
cursussen	0	0	1	1
geslaagden	0	0	0	4
Indelingsdeskundige A				
cursussen	0	4	2	3
geslaagden	0	27	11	14
Indelingsdeskundige B				
cursussen	0	1	0	0
geslaagden	0	10	0	
FIDE Arbiters Seminar				
seminars	1			
geslaagden	9			
Totaal				
cursussen	10	18	17	18
geslaagden	113	139	101	143

5 Schaakevenementen op maat

5.1 Seniorenevenementen

Doelstelling:

Meer spelers doen mee aan de clubcompetitie.

Het hele competitiebouwwerk in Nederland is in diverse werkgroepen onder de loep genomen. De KNSB-competitie loopt nog steeds goed. De regionale bonden hebben duidelijk hun zorgen geuit over de clubcompetities op regionaal niveau. Sommige bonden experimenteren (deels succesvol) met de vorm waarin zij hun competitie organiseren. In het algemeen is er een afname van deelnemende spelers. Aandacht hiervoor is ook in de komende beleidsperiode nodig.

Doelstelling:

De KNSB en de verenigingen organiseren diverse aantrekkelijke evenementen op internet

De KNSB organiseert standaard de volgende internetevenementen:

- Tweewekelijkse zaterdagcompetitie
- NK Internet
- Internet clubcompetitie
- Jeugd Grand Prix's
- NK Voortgezet Onderwijs
- Schaakchallenges

De belangstelling voor de meeste van deze evenementen is goed en constant. De belangstelling voor het NK VO dat gesponsord wordt door Slim.nl stijgt. Zoals al eerder gemeld valt het aantal deelnemende teams bij de clubcompetitie tegen.

Doelstelling:

De NK's blijven een aantrekkelijke krachtmeting tussen de beste schakers van Nederland

In de afgelopen beleidsperiode had de KNSB duidelijk moeite met het vinden van sponsoring voor de Nederlandse Kampioenschappen (mede door de financiële crisis). NK's konden hierdoor soms pas laat worden vastgesteld. Het NK verhuisde daarom bijna elk jaar. In de categorie Algemeen werden diverse NK's gehouden in de vorm van een achtkamp om de kosten te drukken. Anno 2014 merken wij dat de belangstelling om het NK te organiseren weer toeneemt. Het NK 2014 wordt dan ook weer in de vorm van een tienkamp gehouden.

Doelstelling:

De KNSB streeft er naar de regionale kampioenschappen op te waarderen

Er zijn diverse pogingen ondernomen in de beleidsperiode om de halve finales weer van de grond te krijgen. Dat is niet gelukt. Mede ook omdat het organiseren van NK-finale al lastig genoeg was.

5.2 Jeugd-evenementen (in samenhang met Breedteschaak en Talentontwikkeling)

Doelstelling:

De KNSB en de regionale bonden blijven diverse aantrekkelijke evenementen organiseren voor de jeugd.

Er is in 2014 nog steeds een hele reeks jeugd-evenementen, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Deze reeks vormt een belangrijk deel van het schaakaanbod naast de vereniging en bepaalt in belangrijke mate of kinderen lid blijven.

Hoewel de organisaties goed werk leveren, kunnen verscheidene van hen beter gebruik maken van de ondersteuning die geboden wordt vanuit overheid, bedrijven en de KNSB. Er blijven soms mogelijkheden voor subsidie en sponsoring onbenut en er wordt relatief veel handwerk verricht voor activiteiten die softwarematig ondersteund worden.

Zoals al eerder genoemd is het ook belangrijk dat toernooien zoveel mogelijk de resultaten doorgeven voor de (jeugd)rating en dat de deelnemers lid zijn of lid worden van de KNSB.

5.3 Internationale evenementen

Doelstelling:

De KNSB wil helpen bij het naar Nederland halen van een EK of WK (Jeugd of Senioren)
Er zijn pogingen ondernomen en contacten geweest met diverse potentiële sponsors en organisaties. Dit heeft niets concreets opgeleverd.

5.4 Bijzondere bonden

Doelstelling:

De ondersteuning vanuit de KNSB aan de bijzondere bonden blijft minimaal op hetzelfde niveau als in 2010.

De samenwerking met de bijzondere bonden is het laatste jaar geïntensiveerd. Er is een specifiek overleg van het KNSB-bestuur met de bijzondere bonden. Ook is speciaal aandacht besteed aan de bijzondere bonden in Schaakmagazine. Periodiek is er ook aandacht voor de bijzondere activiteiten van deze bonden.

6 Schaken effectief communiceren

Doelstelling:

De leden van de KNSB werken gezamenlijk aan de toekomst van de meesterlijke sport.

De titel van het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 is 'Samen werken aan de meesterlijke sport'. De boodschap daarvan is dat wij allemaal, leden, verenigingen, aangesloten bonden en landelijke organisatie moeten samenwerken om de uitdagingen van deze tijd het hoofd te bieden en de doelstellingen te halen.

In de afgelopen beleidsperiode is gewerkt aan de communicatie en de samenwerking. Toch is gebleken dat communicatie altijd beter kan en in een aantal gevallen ook beter moet. Dat betreft onder andere voorlichting over de activiteiten die de KNSB voor leden en verenigingen uitvoert. Ook moet belangrijke informatie meerdere malen en via verschillende kanalen verspreid worden.

Doelstelling:

De overlegstructuur draagt bij aan de samenwerking tussen de leden, de verenigingen, de bonden en de KNSB.

In het Meerjarenbeleidsplan is aangegeven dat communiceren via de geijkte communicatiekanalen niet altijd voldoende is, en dat ook rechtstreeks overleg tussen de verschillende entiteiten binnen de KNSB noodzakelijk is. Het bestuur heeft in de afgelopen beleidsperiode tijd vrijgemaakt om zoveel mogelijk de vergaderingen van de aangesloten bonden te bezoeken. Dit is van beide kanten goed bevallen en dus blijft dit een prioriteit voor het bestuur. Steeds vaker is er ook rechtstreeks contact tussen de KNSB en de schaakvereniging. Dit is weliswaar arbeidsintensief, maar waardevol.

Doelstelling:

De website wordt nog belangrijker als communicatiemiddel naar de leden.

Het belang van de website als bron van informatie blijft toenemen. Dat betreft zowel de informatie over lidmaatschappen, opleidingen en competities als de actuele informatie. De hoeveelheid informatie op de website blijft toenemen. Daarom is sommige informatie wel eens moeilijk te vinden. Periodiek zal de website daarom worden aangepast. Voor de komende beleidsperiode zal in eerste instantie gekeken worden naar de ontwikkeling van een specifieke jeugdwebsite. De afgelopen periode is ook de hoeveelheid nieuws toegenomen. De gemaakte beleidskeuze is dat de website zich blijft richten op de Nederlandse schaakwereld, onderwerpen die op landelijk niveau relevant zijn en KNSB-nieuws.

De bezoekersaantallen zijn al vele jaren ongeveer constant:

De zomerse pieken zijn verdwenen omdat van het NK in 2012 en 2013 via een andere website verslag werd gedaan.

Doelstelling:

Schaakmagazine blijft een aansprekend blad voor onze leden.

De afgelopen periode is het bondsblad Schaakmagazine weer zes keer per jaar verschenen. Omdat Schaakmagazine een substantiële begrotingspost is, komt periodiek de discussie op of een papieren bondsblad nog wel van deze tijd is. Vooralsnog is besloten Schaakmagazine voorlopig aan te houden, omdat het voor onze leden een tastbare dienstverlening is én een belangrijk communicatiemiddel. Wel lijkt het zinvol om op termijn naast een papieren versie ook een elektronische versie te maken.

Doelstelling:

De Nieuwsbrief wordt een belangrijk communicatiemiddel richting verenigingen.

De Nieuwsbrief verschijnt sinds het seizoen 2009-2010 twee keer per jaar. Het is een belangrijk middel om periodiek onderwerpen die belangrijk zijn voor verenigingen en leden onder de aandacht te brengen. Daarbij worden soms onderwerpen herhaald maar komen ook nieuwe onderwerpen aan de orde.

Doelstelling:

De KNSB vindt in de beleidsperiode een sponsor voor één van de sponsorproposities.

Het sponsorklimaat is moeilijk. Dat geldt ook voor de schaaksport die het niet van TV-aandacht moet hebben. Hoewel de sponsorinkomsten nog niet voldoende zijn om alle ambities te verwezenlijken, zijn wel successen geboekt. Het NK Algemeen en NK Vrouwen kunnen na lange tijd weer rekenen op belangstelling van sponsors en overheden. Ook voor het NK Jeugd is voor meerdere jaren substantiële ondersteuning binnengehaald.

Opvallend is dat breedteschaakactiviteiten gemakkelijker ondersteuning krijgen dan topschaakactiviteiten. Slim.nl heeft in 2013 het sponsorcontract met een jaar verlengd, en ook andere partijen tonen belangstelling voor het ondersteunen van schaaklessen aan kinderen. Van Till Advocaten is partner van de KNSB voor juridisch advies. De Business Club is voorzichtig van start gegaan en levert in combinatie met NK Bedrijvenschaak waardevolle contacten op. Ten slotte is een overeenkomst met Sponsorkliks gesloten. Deze overeenkomst is vooral ook goed voor schaakverenigingen die met behulp van Sponsorkliks aanvullende inkomsten kunnen genereren.

Verbeterpunten

Zoals al eerder opgemerkt zijn er verbeteringen in de communicatie mogelijk en noodzakelijk. Dat betreft niet alleen de meerwaarde van het lidmaatschap voor leden, maar ook complexe onderwerpen, zoals het aanmelden van leden.

De afgelopen jaren zijn social media belangrijk geworden. De KNSB heeft al geëxperimenteerd met social media, zoals Twitter, Facebook en LinkedIn. De komende periode moet naar het belang voor en het optimale gebruik door de KNSB gekeken worden.

Ten slotte is het van belang om het schaakaanbod in Nederland beter voor het voetlicht te krijgen buiten 'onze eigen kring'. Een voorbeeld is het feit dat KNSB Internetschaak buiten de leden van de KNSB onbekend is.

7 Schaken optimaal georganiseerd

Doelstelling:

De bondsstructuur draagt bij aan de ambities van de meesterlijke sport.

In het Meerjarenbeleidsplan is aangegeven dat het belangrijk is dat de structuur van de KNSB moet bijdragen aan de doelstellingen. In 2013 is gestart met discussies die moeten leiden tot een breed gedragen toekomstvisie. Pas daarna is het zinvol om te gaan discussiëren over de bondsstructuur die daarbij past.

Doelstelling:

De KNSB fungeert extern als voorbeeldbond.

Op het gebied van financiële ontwikkeling springt de KNSB er ten opzichte van veel andere bonden gunstig uit. Ook de opbrengstenstructuur waarbij een groot deel van de inkomsten door leden wordt opgebracht via contributie en eigen bijdrage maakt de KNSB minder kwetsbaar voor dalende subsidie en sponsoropbrengsten. De AO/IC van de KNSB is sinds begin 2010 vastgelegd en wordt jaarlijks aangepast en uitgebreid. Een aandachtspunt vormt een aantal niet schaak-specifieke reglementen, namelijk het Dopingreglement en het Reglement tegen Seksuele Intimidatie. De afgelopen beleidsperiode had de KNSB daar een eigen reglement en tuchtprocedure voor, maar de KNSB gaat hiervoor aansluiting zoeken bij het Instituut voor Sportrechtspraak (ISR).

Doelstelling:

De KNSB zet zich in voor het vergroten van de Nederlandse invloed in het internationale speelveld

De afgelopen beleidsperiode heeft de KNSB het beleid van het FIDE bestuur kritisch gevolgd. Door actief steun te verwerven bij de belangrijkste schaaklanden in de wereld heeft de KNSB in een aantal gevallen voorstellen van tafel gekregen die de kosten voor Nederlandse schakers of toernooi-organisaties zouden hebben verhoogd. Bijeenkomsten met de belangrijkste schaaklanden zijn mede door Nederland geëntameerd. Ook voor de komende jaren blijft het zaak om alert te blijven en waar nodig internationale samenwerking te zoeken tegen ons onwelgevallige voorstellen vanuit de FIDE.

Doelstelling:

De KNSB werkt samen met de andere denksportbonden om de denksportmarkt beter te kunnen bedienen

De samenwerking met de andere denksporten binnen het kader van de Federatie van Nederlandse Denksporten (FND) staat op een laag pitje. In de aanloop naar de nieuwe Sportagenda van NOC*NSF is gebleken dat op bepaalde terreinen ook tegengestelde belangen zijn. Wel wordt op ad hoc-basis samen opgetrokken om de aandacht voor denksporten bij NOC*NSF en VWS te stimuleren.

Doelstelling:

De KNSB zal zijn belangen binnen NOC*NSF actief behartigen.

De KNSB is vooral in discussies rond de nieuwe Sportagenda actief geweest. Hoewel vooral op het gebied van topsport en talentontwikkeling de regelingen zijn verslechterd heeft de KNSB samen met andere middelgrote en kleine niet-Olympische bonden wel resultaten geboekt. Zo is het sterrensysteem teruggedraaid, wordt bij subsidietoekenning nadrukkelijk rekening gehouden met kleinere bonden, en is op het gebied van Topschaak toch een substantieel subsidiebedrag binnengehaald. In de discussie met het Ministerie van VWS rond subsidie voor breedtesportactiviteiten (Sportimpuls) heeft NOC*NSF actief gelobbyd voor de KNSB. Vooral in aanloop naar de nieuwe Sportagenda is een alerte en proactieve houding belangrijk.

Overige samenwerking

De samenwerking met het Tata Steel Chess Tournament is geïntensiveerd. Tata Steel hecht belang aan het verbreden van de basis van het toernooi en ook het betrekken van jeugd bij het toernooi. De KNSB heeft er tijdens het laatste toernooi in samenwerking met lokale trainers voor gezorgd dat diverse groepen kinderen het toernooi hebben bezocht en een speciaal programma hebben doorlopen.

8 Financiën

De financiële situatie is de afgelopen periode verbeterd. Zowel de solvabiliteit als de liquiditeit is toegenomen, als we de waardering van het kantoorpand buiten beschouwing laten, zoals het overzicht hieronder laat zien.

Financieel overzicht

Financiële kerngegevens	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Omzet	1.216.000	1.304.000	1.292.105	1.150.953	1.290.421	1.114.671	1.224.779	1.133.379	1.177.087	1.219.473
Operationeel resultaat	44.000	-59.000	-499	35.010	58.376	-35.572	60.328	3.059	2.448	54.945
Bijzondere baten en lasten	-166.000	-185.000	51.610	-60.169	19.937	39.072	-30.377	6.036	14.696	5.430
Netto resultaat	-122.000	-244.000	51.111	-25.159	78.313	3.500	29.951	9.095	17.144	60.374
Investerings in materiele vaste activa	18.000	7.000	4.424	2.532	7.561	6.409	4.165	4.295	11.288	19.466
Werkkapitaal	212.083	161.000	212.083	261.569	60.005	38.338	50.526	38.613	23.046	71.914
Eigen vermogen	211.000	246.000	297.304	471.726	570.539	591.623	700.574	720.669	641.813	606.187
Vreemd vermogen	632.000	801.000	650.707	636.334	385.274	338.447	320.191	293.570	305.296	286.539
Eigen vermogen exclusief herwaarderingsreserve pand	211.000	285.092	297.304	285.092	363.405	365.489	395.440	404.535	421.679	482.053
Liquide middelen	159.000	128.000	73.771	118.859	154.290	161.537	200.416	159.777	144.747	223.738
Financiële kengetallen	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liquiditeitsratio	0,8	0,6	0,7	0,9	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,3
Solvabiliteitsratio	25,0	23,5	31,4	42,6	59,7	63,6	68,6	71,1	67,8	67,9
Solvabiliteitsratio (exclusief herwaarderingsreserve pand)	25,0	26,2	31,4	30,9	48,5	51,9	55,3	57,9	58,0	62,7

Hoewel de economische crisis voelbaar is, heeft de KNSB dankzij een combinatie van bezuinigingen, contributieverhoging en conservatief begroten een solide financiële basis. De afgelopen periode is wel ruimte gemaakt voor noodzakelijke investeringen en onderhoud. Zo is de Online Ledenadministratie ontwikkeld en is noodzakelijk onderhoud gepleegd aan het pand, zowel binnen als buiten.

Het is belangrijk om het voorzichtige financiële beleid voort te zetten, waarbij wel ruimte moet zijn om als KNSB in te spelen op de eisen van de toekomst. Vooral op het gebied van IT zullen ook in de komende beleidsperiode de nodige uitgaven moeten worden gedaan.

Bonds bureau

Het bevatte geen specifieke doelstellingen voor het bonds bureau. Desalniettemin heeft op een aantal terreinen wel een ontwikkeling plaatsgevonden.

Personeel

Het bureau omvatte aan het begin van 2014 ca. 6,7 FTE. Dat is fors minder dan de 9,2 FTE aan het begin van de beleidsperiode. Die daling is veroorzaakt door het vervallen van de subsidie voor de bondscoach en de talentcoach. Daar bovenop is vanwege dalende subsidies extra bezuinigd op de personeelskosten, onder andere op het gebied van communicatie.

Huisvesting

Ook in deze beleidsperiode is weer gesproken over de toekomst van het pand. In de najaarsvergadering van de Bondsraad in 2013 is besloten in ieder geval de komende vijf jaar in het pand in Haarlem te blijven.

Automatisering

De belangrijkste ontwikkeling heeft zich voorgedaan op het gebied van de ledenadministratie. Daarnaast is een nieuwe versie van Exact geïnstalleerd. Binnen afzienbare tijd is een upgrade van de Server en het besturingssysteem van de PC's noodzakelijk. Voor de komende periode verdient ook de website aandacht. Daarnaast willen we OLA verder ontwikkelen. Dit betekent dat de kosten voor IT structureel hoger zullen worden.